

Aan de leden van de gemeenteraad van Waalre

Uw brief van

Uw kenmerk

Afdeling/Ambtenaar

Marina Boer

Onderwerp

Verantwoording ENSIA/
jaarverslag 2023
informatiebeveiliging en privacy

Ons kenmerk

711602

Datum

VERZONDEN 11 APR. 2024

Geachte leden van de raad,

Via deze raadsinformatiebrief informeert het college u over de wijze waarop de gemeente Waalre in 2023 uitvoering heeft gegeven aan informatiebeveiliging en privacy. Ook geven we een korte vooruitblik op de ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging en privacy en de daarbij behorende uitdagingen.

Data-samenleving

Door digitalisering en technologische innovatie is de samenleving de afgelopen jaren veranderd. En blijft deze steeds weer aan verandering onderhevig. Doorlopend worden datagedreven gegevens verwerkt. Al deze data worden als businessmodel gebruikt. Er wordt veel geld verdiend aan data, maar er worden ook beslissingen genomen op basis van dataprofielen.

Om deze data-samenleving in goede banen te leiden, is wet- en regelgeving ontwikkeld: onder andere de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), Wet Politiegegevens (Wpg) en de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Deze wet- en regelgeving waarborgt het grondwettelijk recht op privacy en zorgt voor spelregels op het gebied van informatiebeveiliging en persoonsgegevens. Omdat de digitalisering verder toeneemt en de data-economie sterk blijft groeien, wordt de kans op digitaal onrecht groter. Bijvoorbeeld gebrekkige beveiliging kan leiden tot illegale datahandel, financiële schade, imago schade, discriminatie en ondermijning van democratische normen.

De gemeente Waalre beschikt over veel gegevens, die vaak ook gevoelig van aard zijn. De burger moet erop kunnen vertrouwen dat de overheid zorgvuldig en transparant met deze gegevens omgaat. Persoonsgegevens worden verwerkt volgens specifieke wetgeving; de gemeente mag bijvoorbeeld niet meer persoonsgegevens verwerken dan noodzakelijk is. Daarnaast moet de gemeente voldoen aan de AVG en Wpg. Dit houdt in dat de gemeente haar gegevens goed moet beveiligen en transparant moet zijn over het gebruik hiervan.

Terugblik op 2023

In 2023 is er een flink aantal stappen gemaakt. Het "Strategisch Informatiebeveiligings- en Privacybeleid gemeente Waalre 2023-2027" is vastgesteld. Met dit beleid zet de gemeente een volgende stap om de beveiliging van persoonsgegevens en andere informatie te versterken en voort te gaan op de stappen die in de voorgaande jaren gezet zijn. Ook is er een uitgebreide risico-

analyse, de zogeheten GAP-analyse, uitgevoerd. Hiermee is meer duidelijkheid gekregen over de risico's en de meest de kritische processen binnen de organisatie.

Blijvende aandacht is er nodig voor bewustwording. De onbekendheid en onwetendheid van de medewerkers zijn en blijven het grootste risico voor dagelijkse beveiligingsrisico's en (potentiële) datalekken. In 2023 is hier veel aandacht aan besteed. Door alle inspanning is duidelijk te merken dat informatiebeveiliging en privacy steeds meer leeft binnen de organisatie. Een positieve ontwikkeling!

Resultaat ENSIA 2023

De informatiebeveiliging van de gemeente wordt jaarlijks getoetst met de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Deze ENSIA is verplicht en heeft tot doel het verantwoordingsproces over informatiebeveiliging bij overheidsorganisaties verder te professionaliseren door het toezicht te bundelen en aan te sluiten op de eigen planning & control-cyclus:

Een externe auditor toetst:

- Het gebruik van de gemeente van Digitale persoonsidentificatie (DigiD);
- Het gebruik door de gemeente van de Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Suwinet, het inzien van inkomensgegevens van burgers).

Voor het jaar 2023 heeft de externe IT-auditor geoordeeld dat de collegeverklaring inclusief de bijlagen DigiD en Suwinet, in alle van materieel belang zijnde aspecten, juist is. Waalre voldoet hiermee aan de verplichtingen.

Daarnaast zijn er zelfevaluaties uitgevoerd over diverse basisregistraties. Dit gebeurt door het invullen van digitale vragenlijsten. Op deze onderdelen scoren we over het geheel gezien (ruim) voldoende, met uitzondering van:

- Informatiebeveiliging en privacy gedeeltelijk voldoende:
Wij realiseren ons dat dit geen eenmalige zaken zijn maar continue processen van plannen, uitvoeren, controleren en bijstellen (Plan-Do-Check-Act). Herijking hiervan op organisatorische/personele, maatschappelijke en technologische ontwikkelingen blijft daarom steeds noodzakelijk. 100% voldoen aan de normen is niet haalbaar, nu en ook in de toekomst niet. Hetzelfde geldt voor andere gemeenten en overheidsinstellingen.
- Basisregistratie Ondergrond (BRO):
De BRO bevat gegevens over geologische en bodemkundige opbouw van Nederlandse ondergrond. Deze wordt stapsgewijs voltooid. Per stap bevat de registratie steeds meer gegevens over de diepe en ondiepe grond. Op het proces en organisatie van deze registratie soort Waalre net niet voldoende. De processen worden aangepast en er zal een toetsing plaats gaan vinden op de aanlevering van de gegevens aan het bronhoudersportaal.

Verzoeken van betrokkenen

In 2023 is er één verzoek in het kader van de AVG binnengekomen. Dit verzoek is in december 2023 ontvangen. De afhandeling hiervan loopt door in 2024.

Verzoeken verstrekking persoonsgegevens aan derden

In 2023 zijn er 93 verzoeken ontvangen van derden tot verstrekking van persoonsgegevens uit de basisregistratie personen (BRP). Hierbij kan gedacht worden aan verzoeken van bijvoorbeeld een advocaat of notaris. Bij de afhandeling van deze verzoeken zijn geen bijzonderheden geweest.

Vooruitblik

In 2024 zal er aandacht zijn voor de rol van de uitvoeringstaken van informatiebeveiliging en privacy. Met name de rol van de informatiebeveiligings- en privacybeheerders. We voeren een jaarlijkse GAP-analyse uit over onze kritische processen. Deze analyse blijft ons inzicht geven in welke BIO-maatregelen we nog moeten implementeren en welke processen het meest risicovol zijn en dus hoge prioriteit moeten krijgen.

We stellen een jaarplan informatiebeveiliging en privacy op, voeren acties uit en volgen deze op in ons Information Security Management Systeem (ISMS). Soms lopen we hierbij vertragingen op of moeten we acties herschikken naar aanleiding van actualiteiten en adviezen van de Informatiebeveiligingsdienst van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Daarnaast gaan we in 2024 inzetten op:

- 1) de verbetermaatregelen die zijn voortgekomen uit de ENSIA-controle 2023. Met name de twee onderwerpen waar in 2023 onvoldoende op is gescoord.
- 2) ENSIA-audit over het jaar 2024. Ook in 2024 zal er weer een controle plaatsvinden over het verantwoordingsproces informatiebeveiliging.
- 3) de meest risicovolle zaken van onze kritische processen;
- 4) het voorbereiden op de nieuwe Europese wetgeving voor wat betreft cybersecurity, de NIS2. Gemeenten krijgen daarmee te maken met een zorgplicht, toezicht en een meldplicht. NIS2 betekent een wettelijke verplichting voor gemeenten om passende en evenredige maatregelen te nemen om cyberbeveiligingsrisico's te beheersen. De gemeente heeft nu al een zorgplicht (BIO), een meldplicht (IBD) en toezicht (ENSIA). We documenteren op een heel aantal fronten al conform de BIO. Naar verwachting zal daarom de impact voor Waalre te overzien zijn.

Hoogachtend,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,

De secretaris,

De burgemeester,

mr. Mrs. R.L. Franken

M.F. Oosterveer